

Univerzita Karlova v Praze
1.lékařská fakulta
Děkanát- Kateřinská 32
121 08 Praha 2

Posudek oponenta

Dizertační práce : MUDr.Ondřej Pěč

Téma : **Štěpení a disociace u schizofrenie**

Obor postgraduálního studia : Lékařská psychologie a psychopatologie

Předložená práce se věnuje zejména tématu štěpení a disociace u schizofrenie. Autor vychází ze studia psychoanalýzy, kognitivní vědy, neurověd a také z vlastní klinické zkušenosti s pacienty psychotického spektra a s pacienty s hraniční poruchou osobnosti.

Podaná práce má 109 stran, s rozsáhlou citací literárních zdrojů. Jsou doloženy nejvýznamnější autorovy práce in extenzo „Splitting in Schizophrenia and Borderline Personality Disorder“, „Dissociation in schizophrenia and borderline personality disorder“ a „Synthetic metacognition as a link between brain and behavior in schizophrenia“, publikované v respektovaných impaktovaných periodikách. Je též uvedena další autorova publikační aktivita, která bohatě naplňuje požadavky na získání titulu PhD.

Autoreferát je přehledný, obsahuje hypotézy a cíle práce, popisuje metodiku, nejdůležitější výsledky, diskuzi a shrnutí. Práce je prezentována v anglickém jazyce.

Předkládaná práce je členěna na teoretickou část a empirickou část. V teoretické části se autor zabývá definicí pojmu štěpení (splitting) z historického hlediska (Freud, Bleuler), dále cituje názory současných autorů a dává do souvislosti s pohledy kognitivní vědy, neurověd a psychoanalýzy. Uzavírá, že proces štěpení (jako nemožnosti propojit neslučitelnou psychickou zkušenost) se může u schizofrenie projevat i na neurální úrovni jako narušení organizace v neurální komunikaci. Disociace fragmentuje vědomou zkušenost, zejména ve vztahu k působení stresu. I když jsou tyto pojmy v literatuře popisovány v určité míře rozdílně, je mezi nimi těsný vztah.

V empirické části jsou uvedeny dvě studie. V první studii autor srovnával skupinu pacientů se schizofrenií a skupinu pacientů s hraniční poruchou osobnosti, jejímž výsledkem bylo mimo

jiné zjištění vyšší úrovně štěpení u hraniční poruchy osobnosti, a nižší skóre verbální fluence u schizofrenie, jako konsekvence kognitivní dezorganizace.

Ve druhé studii byly sledovány disociační symptomy u dvou skupin pacientů (s diagnózou schizofrenie a hraniční poruchy osobnosti) a byl hodnocen vliv medikace antipsychotiky na symptomy disociace. Bylo zjištěno, že symptomy traumatického stresu jsou vyšší u hraniční poruchy než u schizofrenie, i když i u schizofrenie jsou také přítomny disociativní příznaky vztahované k traumatickým symptomům. Výsledky podporují závěr, že u obou poruch (schizofrenie i hraniční poruchy osobnosti) hrají disociační procesy významnou úlohu. Významný vztah byl zjištěn mezi projevy disociace u hraniční poruchy osobnosti a antipsychotickou medikací.

Výsledky ukazují na vzájemné vztahy mezi mentálním štěpením a disociací u schizofrenie s dalšími kognitivními deficity jako je dezorganizace sémantické paměti. Autor zmiňuje též deficity ve schopnosti metakognitivní funkce (schopnost myslet o vlastním myšlení). Zdůrazňuje potřebnost specifických psychoterapeutických postupů, jako je kognitivní remediacce nebo suportivní psychodynamické přístupy, které jsou zaměřeny na zlepšení integrativních funkcí, a posílení stabilnějších reprezentací sebe a druhých. Budoucnost výzkumu by měla vést k integraci psychologických a neurovědních poznatků.

Otázky oponentky :

- 1) Existuje dle autora specifický charakter traumatické zkušenosti u schizofrenie a hraniční poruchy osobnosti (například typ traumatu, věk traumatizace, apod.)?
- 2) Z hlediska zjištěných výsledků, jaké terapeutické přístupy považuje autor za inspirující pro terapii schizofrenie a hraniční poruchy osobnosti?

Disertační práce prokazuje předpoklady autora k samostatné tvořivé vědecké práci a proto ji doporučuji k obhajobě. Doporučuji dále, aby byl po úspěšné obhajobě MUDr. Ondřeji Pěčovi udělen titul PhD. za jménem.

V Praze dne 20.11.2014

Doc.PhDr. Jana Kocourková

2.LF UK Praha